แนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

THE GUIDELINES FOR SOFT SKILLS DEVELOPMENT OF TEACHERS UNDER NONG KHAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

[1]มนัสวาท ไชยแสง, [2]ยุภาดี ปณะราช และ [3]พิมพ์พร จารุจิตร์

[1]Manassawat Chaisang [2]Yupadee Panarach and [3]Pimporn Charuchit

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ประเทศไทย

Udon Thani Rajabhat University, Thailand

[1]kookjuly28@gmail.com, [2]kookjuly@hotmail.com

Received :December 5,2024; **Revised** :January 17, 2025; **Accepted** :January 29,2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย 2) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย และ 3) เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) แนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ซึ่งเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยดังนี้ 1) ด้านการคิดวิเคราะห์ 2) ด้านภาวะผู้นำ 3) ด้านการปรับตัว 4) ด้าน

---

[1]นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

[2]รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

[3]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

การคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 5) ด้านการทำงานเป็นทีม 6) ด้านการสื่อสาร และ 7) ด้านความเป็นมืออาชีพและจริยธรรม ตามลำดับ โดยผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันผลให้ใช้ได้ทุกแนวทาง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ใช้ได้ทุกแนวทาง และ 3) ผลการประเมินแนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนาครู, Soft Skills

Abstract

This research aims to: 1) examine the current and desired states of soft skills among teachers under the jurisdiction of the Nong Khai Primary Education Service Area Office; 2) determine guidelines for developing the soft skills of these teachers; and 3) assess the proposed methods for enhancing these soft skills. The research findings indicate that: 1) The current level of soft skills among teachers is high, while the desired level is the highest; 2) The prioritized development needs for soft skills, in descending order of importance, are: 1) critical thinking, 2) leadership, 3) adaptability, 4) creative problem-solving, 5) teamwork, 6) communication, and 7) professionalism and ethics. All proposed methods were confirmed as applicable by experts; and 3) The overall assessment of the development methods for soft skills was found to be at the highest level.

Keywords: Guidelines for teachers development, Soft Skills

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านวิทยาการและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลให้แต่ละประเทศไม่สามารถอยู่ได้โดยลำพัง ต้องมีการติดต่อสื่อสารและพึ่งพาอาศัยกัน มีการร่วมมือปฏิบัติภารกิจและแก้ปัญหาต่างๆ ร่วมกันมากขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555 : 3) บทบาทหน้าที่ของครูได้ถูกปรับเปลี่ยนไปตามยุคเพื่อให้ทันสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้ว่าในยุคปัจจุบันนี้ เป็นยุคแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอันทันสมัย มีความเจริญก้าวหน้าและสามารถเข้าถึง

ข้อมูลข่าวสาวได้อย่างรวดเร็วขึ้น ดังนั้นครูจึงต้องปรับตัวให้พร้อม และพัฒนาตนเองให้ทันยุคสมัยที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งต้องมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง (พนม นคร, 2560 : 25) การพัฒนาวิชาชีพผู้ครู ควรเริ่มต้นจากการคัดสรรบุคคลที่มีคุณลักษณะที่เป็นคุณสมบัติที่พัฒนาหรือสร้างได้ยาก เช่น ความเป็นคนมีอุดมการณ์ รู้จักเสียสละ มุ่งมั่นในการทำงาน กล้าตัดสินใจ แสวงหาวิธีการใหม่ ๆ ในการทำงาน เป็นผู้ชอบคิด มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นคนที่มีความมุ่งมั่นและรับผิดชอบในการทำงานเพื่อให้งานในหน้าที่ดีขึ้นอยู่เสมอ คุณลักษณะเด่นอีกส่วนหนึ่งคือการเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ มีบุคลิกภาพแห่งความเป็นกัลยาณมิตร ซึ่งถือได้ว่าเป็นบุคลิกลักษณะที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งของครูที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551 : 232)

Soft Skills เป็นคำศัพท์ทางสังคมวิทยาที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ของบุคคล ซึ่งเป็นกลุ่มของลักษณะบุคลิกภาพ ความสง่างามทางสังคม การสื่อสาร ภาษา นิสัยส่วนตัว ความเป็นมิตร และการมองโลกในแง่ดีที่แสดงถึงความสัมพันธ์กับผู้อื่น Soft Skills เป็นส่วนเสริมของ Hard Skills ซึ่งเป็นข้อกำหนดด้านอาชีพและกิจกรรมอื่นๆ อีกมากมาย Soft Skills เป็นส่วนสำคัญของการประสบความสำเร็จขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรเหล่านั้นที่ต้องติดต่อกับผู้คนที่หลาหลาย โดยทั่วไปองค์กรจะประสบความสำเร็จมากกว่าหากมีการฝึกอบรมให้ใช้ทักษะเหล่านี้ (Padhi, 2014 : 1) ครูจึงต้องมีความเชี่ยวชาญในการใช้ทักษะด้าน Soft Skills เพราะครูนั้นต้องมีความสามารถหรือพลังในตัวเองเพื่อผลักดันองค์กรให้ดำเนินไปข้างหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ครูที่มีทักษะด้าน Soft Skills ต้องมีทักษะที่สำคัญ ได้แก่ ทักษะการทำงานเป็นทีม การสื่อสาร ความคิด สร้างสรรค์ ความเชี่ยวชาญเฉพาะตน การวางแผนการจัดการองค์กรและการนำเสนอ เป็นต้น หากครูให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะทั้ง Hard Skills และ Soft Skills จะทำให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้ทุกระดับ (Ngang, 2015 : 3)

จากผลการวิจัยของ Adnan et al. (2012 อ้างถึงใน อนวัช จิตรักษ์, 2560 : 3) ได้ศึกษาความสำคัญของทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะชีวิตและการทำงาน เป็นทักษะความสามารถเฉพาะที่สามารถช่วยในการปรับปรุง ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการทำงานและความก้าวหน้าในอาชีพการงาน สอดคล้องกับ Abdullah-Al-Mamun (2012 อ้างถึงใน อนวัช จิตรักษ์, 2560 : 3) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตและการทำงานของบัณฑิต ศึกษา เพราะเชื่อว่าทักษะนี้จะช่วยพัฒนาคน พัฒนาองค์การให้มีประสิทธิภาพได้ (Child Trends, 2015 อ้างถึงใน อนวัช จิตรักษ์, 2560 : 3) ดังเช่นมหาวิทยาลัยมหิดล ได้มีการกำหนดให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทุกคนได้รับการพัฒนา ทักษะชีวิตและการทำงาน ภายใต้โครงการ “พัฒนาทักษะการทำงานและการใช้

ชีวิตในสังคม” (Professional and Personal Skills Development) (มหาวิทยาลัยมหิดล, 2559 : 3)

สถานศึกษาในประเทศไทยมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องสร้างครูให้มีคุณภาพสูง และมีการกระจายทรัพยากรครูอย่างเป็นธรรมให้กับโรงเรียนที่ขาดแคลน กระจายทรัพยากรอย่างเป็นธรรมนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา (Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), 2005 : 3) ครูเป็นอาชีพหนึ่งที่จะต้องมี Soft Skills เหมือนกับอาชีพอื่น ๆ เนื่องจาก Soft Skills เป็นทักษะที่สำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนั้นทำงานอย่างมีความสุขสามารถที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพครูได้เป็นอย่างดี และก้าวไปสู่ความ เป็นมืออาชีพได้อย่างสมบูรณ์แบบ Soft Skills จึงกลายเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปรับปรุงสมรรถนะของครูให้ดีขึ้นต่อการก้าวเข้าสู่การเป็นครูมืออาชีพ (Crosbie, 2005 : 45) ความเป็นมืออาชีพ (professionalism) คือ การมีความรอบรู้เชี่ยวชาญชำนาญในวิชาชีพของตน สามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานอย่างถูกต้อง มีไหวพริบในการจัดการแก้ไขปัญหา ดังนั้นการที่จะพัฒนาครู ครูต้องใช้วิธีการการเรียนรู้ใหม่ๆร่วมกันระหว่างเพื่อนครู ซึ่งเราจะทำงานเหล่านี้ได้สำเร็จจะต้องมีทักษะ Soft Skills เป็นตัวประสานตัวเชื่อมให้ครูเกิดการพัฒนาซึ่งกัน และกันอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นครูทุกคนต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ผู้บริหารต้องใช้มนุษยสัมพันธ์ในโรงเรียนเป็นตัวเชื่อมให้เกิดการทำงานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เพื่อให้เกิดการร่วมมือในการปฏิบัติงานระหว่างบุคลากรทุกฝ่าย ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องมีทักษะ Soft Skills และ Hard Skills ควบคู่กันไปในการบริหารไม่เพียงแต่ผู้บริหารเท่านั้น เพื่อนครูด้วยกันก็มีส่วนส่งเสริมในการสร้างมนุษยสัมพันธ์การทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนา Soft Skills ในเพื่อนครูเพื่อให้เกิดการทำงานอย่างต่อเนื่อง เช่น การทำงานร่วมกันของครูนั้น ครูส่วนใหญ่ต้องได้รับการพัฒนาเพื่อก้าวเข้าสู่เส้นทางของครูมืออาชีพทิศทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีพันธกิจพัฒนาบุคลากรในสังกัดให้มีทักษะที่เหมาะสม และมีการทำงานนั้นมุ่งผลสัมฤทธิ์ และมีกลยุทธ์ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมีเป้าประสงค์ คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งจิตวิญญาณความเป็นครู (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1, 2566 : 43) และจากการศึกษาของ มนตรี อินตา (2562 : 157) กล่าวว่า Soft Skills ถูกเรียกได้อย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นทักษะเกี่ยวข้องกับบุคคล ทักษะที่ไม่ใช่ทางวิชาการ ทักษะชีวิต ทักษะระหว่างบุคคล ทักษะแห่งการจ้างงาน ทักษะเชิงพฤติกรรม ทักษะทางสังคม และทักษะไม่ใช่

ด้านเทคนิค (Rao, 2013; Garwood, 2012; Han, 2014 อ้างถึงใน มนตรี อินตา, 2562) Soft Skills จัดว่าเป็นทักษะที่มีผลลัพธ์ช่วยให้บุคคลเกิดการเติบโต การเรียนรู้ และการประสบความสำเร็จในการจ้างงาน อาชีพ และการบรรลุความก้าวหน้าในการทำงานอย่างมืออาชีพ ตลอดจนช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลเกิดความผูกพัน ความจงรักภักดีต่อองค์กร มุ่งมั่นเพื่อประโยชน์ขององค์กรเป็นสำคัญ ทำให้บุคคลในองค์กรเกิดความผาสุก มีบรรยากาศแห่งการทำงานที่ดี และขับเคลื่อนให้เกิดผลลัพธ์เชิงบวกกับองค์กรมากยิ่งขึ้น (Brungardt, 2011;Chamorro-Premuzic, Arteche, Bremmer, Greven&Furnham, 2010; Marques, 2013; Robles, 2012 อ้างถึงใน มนตรี อินตา, 2562) จากที่อธิบายมาข้างต้นล้วนแต่เป็นความสำคัญและความจำเป็นของ Soft Skills ในยุคศตวรรษที่ 21 และมีความเกี่ยวข้องกับทุกอาชีพบนโลกใบนี้ ครูจึงเป็นอาชีพหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาของประเทศและเป็นบุคคลที่ถูกเรียกร้องจากสังคมอยากให้บุคคลที่เข้ามาเป็นครูนั้นมี Soft Skills ในการทำงานให้มากขึ้น

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายจึงสนใจที่จะพัฒนาทักษะ Soft Skills ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เพื่อหาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของ Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะ Soft Skills โดยคุณลักษณะของครูที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้อย่างดีจนนำไปสู่การปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายนั้น มีความสำคัญและมีผลต่อความสำเร็จของงาน ผู้วิจัยจึงได้แบ่ง Soft Skills ของครู ที่สำคัญแบ่งออกเป็น 7 ด้าน คือ ด้านการสื่อสาร ด้านการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการปรับตัวและด้านความเป็นมืออาชีพและจริยธรรม ซึ่งจะส่งผลต่อการทำงานของครูที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลส่งผลถึงการพัฒนาผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

3. เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

แนวทางการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย วิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย จำนวน 2,820 คน จาก 260 โรงเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566 กลุ่มสารสนเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 - 2)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ปีการศึกษา 2566 โดยผู้วิจัยได้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 49) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 341 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของพัฒนาทักษะ Soft Skills ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการสื่อสาร ด้านการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการวิเคราะห์ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการปรับตัว และด้านความเป็นมืออาชีพและจริยธรรม

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นที่เป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายคือ $PNI_{modifed}$ คือ

โดยใช้สูตร สูตร PNI (Modified) = (I-D)/D (สุวิมล ว่องวาณิช,2558: 15-17) และเมื่อวิเคราะห์ค่า PNI ของแต่ละด้านแล้วนำไปอธิบายข้อมูลในรูปแบบตารางต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนา Soft Skills ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ผลปรากฏดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับความต้องการจำเป็นของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการศึกษาแนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

รายการ	สภาพปัจจุบัน (D)		แปลผล	สภาพที่พึงประสงค์ (I)		แปลผล	ความต้องการจำเป็น (PNI)	
	$\overline{X}$	S.D.		$\overline{X}$	S.D.		(I-D)/D	ลำดับที่
1. ด้านการสื่อสาร	4.33	0.54	มาก	4.89	0.34	มากที่สุด	0.1290	6
2. ด้านการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	4.33	0.53	มาก	4.89	0.32	มากที่สุด	0.1320	4
3. ด้านการคิดวิเคราะห์	4.30	0.53	มาก	4.89	0.34	มากที่สุด	0.1360	1
4. ด้านภาวะผู้นำ	4.32	0.51	มาก	4.90	0.31	มากที่สุด	0.1340	2
5. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.34	0.52	มาก	4.91	0.31	มากที่สุด	0.1310	5
6. ด้านการปรับตัว	4.33	0.52	มาก	4.91	0.30	มากที่สุด	0.1330	3
7.ด้านความเป็นมืออาชีพและจริยธรรม	4.40	0.52	มาก	4.93	0.27	มากที่สุด	0.1200	7
โดยรวม	4.34	0.52	มาก	4.90	0.31	มากที่สุด	0.1300	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนา Soft Skills ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และมีความต้องการจำเป็นในการหาแนวทางของการพัฒนา Soft Skills ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เรียงลำดับความต้องการ

จำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการคิดวิเคราะห์ ($PNI_{modifed}$ = 0.1360) ด้านภาวะผู้นำ ($PNI_{modifed}$ = 0.1340) ด้านการปรับตัว ($PNI_{modifed}$ = 0.1330) ด้านการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ($PNI_{modifed}$ = 0.1340) ด้านการทำงานเป็นทีม ($PNI_{modifed}$ = 0.1310) ด้านการสื่อสาร ($PNI_{modifed}$ = 0.1290) และ ด้านความเป็นมืออาชีพและจริยธรรม เป็นลำดับสุดท้าย($PNI_{modifed}$ = 0.1200)

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และครูผู้สอน พบว่า มีการระบุแนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการสื่อสาร จำนวน 6 แนวทาง ด้านการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จำนวน 4 แนวทาง ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ จำนวน 3 แนวทาง ด้านภาวะผู้นำ จำนวน 3 แนวทาง ด้านการทำงานเป็นทีม จำนวน 3 แนวทาง ด้านการปรับตัว จำนวน 3 แนวทาง และด้านความเป็นมืออาชีพและจริยธรรม จำนวน 3 แนวทาง รวม 25 แนวทางดังนี้

2.1 แนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ด้านการคิดวิเคราะห์

2.2 แนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ด้านภาวะผู้นำ

2.3 แนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ด้านการปรับตัว

2.4 แนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ด้านการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

2.5 แนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ด้านการทำงานเป็นทีม

2.6 แนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ด้านการสื่อสาร

2.7 แนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ด้านความเป็นมืออาชีพและจริยธรรม

อีกทั้งผลการยืนยันฉันทามติแนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย จากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ในมุมมองของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน โดยใช้แบบยืนยันแนวทางเพื่อการวิจัย

พบว่า 1) ด้านการคิดวิเคราะห์ มีแนวทางพัฒนา จำนวน 3 แนวทาง 2) ด้านภาวะผู้นำ มีแนวทางพัฒนา จำนวน 3 แนวทาง 3) ด้านการปรับตัว มีแนวทางพัฒนา จำนวน 4 แนวทาง 4) ด้านการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีแนวทางพัฒนา จำนวน 4 แนวทาง 5) ด้านการทำงานเป็นทีม มีแนวทางพัฒนา จำนวน 3 แนวทาง 6) ด้านการสื่อสาร มีแนวทางในการพัฒนา จำนวน 6 แนวทาง และ 7) ด้านความเป็นมืออาชีพและจริยธรรม มีแนวทางในการพัฒนา จำนวน 5 แนวทาง โดยผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันผลให้ใช้ได้ทุกแนวทาง คิดเป็นร้อยละ 100.00

3. ผลการประเมินแนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย โดยใช้แบบประเมินแนวทางเพื่อการวิจัย ในด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ในมุมมองของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พบว่า ผลการประเมินแนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 1) ด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก และ 3) ด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

ผลการวิจัยแนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันของการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการปรับตัว ด้านการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการสื่อสาร และ ด้านความเป็นมืออาชีพและจริยธรรม ตามลำดับ สอดคล้องกับชโลทร โชติกีรติเวช (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะ Soft Skills เพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่าด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ตามด้วยด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการจัดการข้อมูล และด้านทักษะในการสื่อสารตามลำดับ ซึ่งการพัฒนาทักษะ Soft Skills ในด้านต่างๆ เหล่านี้จะช่วยเพิ่มความสามารถของครูในการสร้างประสบการณ์การ

เรียนรู้ให้มีคุณภาพสูงขึ้น ส่งผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการพัฒนาของนักเรียนอย่างยั่งยืน รวมทั้งทำให้ครูมีความสุขกับการทำงานและจัดการงานได้ดียิ่งขึ้น เช่น ในด้านการคิดวิเคราะห์เป็นหนึ่งในทักษะสำคัญที่จะช่วยให้ครูเข้าใจและประเมินข้อมูลอย่างมีเหตุผล ทั้งนี้เป็นด้านที่มีความจำเป็นต้องการสูงสุดอาจเนื่องมาจากในปัจจุบันครูสามารถเข้าถึงข้อมูลได้จากหลากหลายแหล่ง แต่ยังคงขาดการเชื่อมโยงข้อมูลและขาดการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลที่สำคัญอยู่บ้าง นอกจากนี้ Soft Skills แต่ละด้านก็จะส่งผลต่อครูต่างกันออกไป เช่น ด้านภาวะผู้นำช่วยในการสร้างแรงจูงใจ การกำหนดวิสัยทัศน์ และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ด้านการปรับตัวจะช่วยให้ครูสามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและสถานการณ์ต่างๆได้ดี ด้านการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์จะช่วยให้ครูสามารถรับมือกับปัญหาและสถานการณ์ที่ซับซ้อนได้ดียิ่งขึ้น และสามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล ด้านการทำงานเป็นทีมจะช่วยให้ครูทำงานร่วมกันกับเพื่อนร่วมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการสื่อสารจะช่วยให้เกิดความเข้าใจและความร่วมมือในการทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น และด้านความเป็นมืออาชีพและจริยธรรมจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีและเป็นธรรม

2. แนวทางในการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาวิเคราะห์เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านการคิดวิเคราะห์ 2) ด้านภาวะผู้นำ 3) ด้านการปรับตัว 4) ด้านการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 5) ด้านการทำงานเป็นทีม 6) ด้านการสื่อสาร และ 7) ด้านความเป็นมืออาชีพและจริยธรรม ตามลำดับ โดยนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ด้านการคิดวิเคราะห์ แนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีกิจกรรมที่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันอยู่เสมอ รวมถึงการประเมินตนเองและการพัฒนาวิชาชีพ เพื่อให้ครูได้พิจารณามุมมองที่หลากหลาย และเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นของตนเอง รวมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและซอฟต์แวร์ในการทำงาน และนวัตกรรมใหม่ๆในการทำงาน เพื่อเสริมสร้างการเชื่อมโยงข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ เข้าด้วยกัน และส่งเสริมการเพิ่มพูนความรู้ในสาขาวิชาของครูให้มากขึ้นพร้อมทั้งมีการติดตามข่าวสารล่าสุดของสาขาวิชาตนเองในปัจจุบัน เพื่อเสริมสร้างทักษะความรู้ของตนเอง รวมถึงการฝึกปฏิบัติที่เน้นการวิเคราะห์ในวิชาชีพของตนเอง เช่น การวิจัยในชั้นเรียน การประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือจัดให้มีพื้นที่ที่ครูได้แสดงถึงศักยภาพของตน โดยคำนึงถึงความถูกต้อง ครบถ้วน และความน่าเชื่อถือของข้อมูล สอดคล้องกับ Ngang (2014) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ Soft Skills ที่จำเป็นของครูในการทำงาน กล่าวว่า ครู

ควรที่จะสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ สร้างสรรค์และวิเคราะห์ได้ ซึ่งรวมถึงความสามารถในการประยุกต์ความรู้ในการนำไปใช้ องค์ประกอบที่ต้องมีในด้านนี้คือการระบุและวิเคราะห์สถานการณ์ที่ซับซ้อนตลอดจนมีการประเมินที่สมเหตุสมผล

2.2 ด้านภาวะผู้นำ แนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ผู้บริหารควรกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาการเรียนการสอนที่ชัดเจนโดยให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา รวมทั้งส่งเสริมโครงการหรือกิจกรรมที่ริเริ่มโดยครูที่สอดคล้องกับลำดับความสำคัญของโรงเรียนและให้การสนับสนุนการนำแนวคิดไปปฏิบัติในโรงเรียน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชนในการวางแผนและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้ครูที่รับผิดชอบมีอำนาจในการตัดสินใจและรวบรวมคำติชมจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อปรับปรุงโครงการต่างๆในอนาคต และสร้างหรือส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดความไว้วางใจกับเพื่อนร่วมงาน มีความเคารพและการเอาใจใส่ต่อเพื่อนร่วมงานและงานที่ตนเองรับผิดชอบ จัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความน่าเชื่อถือ โดยให้ครูได้แสดงความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ของตนเองตน และโน้มน้าวให้เพื่อนร่วมงานทำตามได้ สอดคล้องกับอนวัช จิตรักษ์ (2560) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับทักษะชีวิตและการทำงาน (SOFT SKILLS) ของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทำการศึกษาองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ทักษะชีวิตและการทำงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำ เป็นองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากเป็นลำดับที่ 2 ครูผู้ช่วยต้องมีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดสิ่งใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน ศักยภาพในการสร้างอิทธิพลเหนือผู้อื่นในการปฏิบัติงาน การจัดการควบคุม สนับสนุนและส่งเสริมให้แต่ละคนมีส่วนร่วม เข้าใจสภาพความแตกต่างและความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อสร้างแรงจูงใจ แรงผลักดันในการทำงานทั้งต่อตนเองและเพื่อนร่วมงาน ให้งานบรรลุตามเป้าหมายร่วมกัน

2.3 ด้านการปรับตัว แนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ผู้บริหารควรจัดการฝึกอบรมที่ครอบคลุมถึงการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องรวมถึงการประเมินตนเอง โดยเน้นไปที่ความรู้ด้านดิจิทัล และการใช้สื่อออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านการรู้เท่าทันสื่อ ความปลอดภัยและในทางการเรียนการสอน ส่งเสริมการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ โดยการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้ทำงานร่วมกัน แบ่งปันประสบการณ์ และเรียนรู้จากกันและกัน สนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากร เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการพัฒนาทางวิชาชีพและการปฏิบัติงานในชั้นเรียน ซึ่งรวมถึง

การเข้าถึงแหล่งข้อมูลเพื่อการศึกษา หลักสูตรออนไลน์ อุปกรณ์ช่วยสอน และสื่อการเรียนการสอน และส่งเสริมให้ครูแสวงหาโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ติดตามผลการวิจัยทางการศึกษาในปัจจุบัน และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเองแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน สอดคล้องกับพนมนคร มีราคา (2560) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับครูต้องมีลักษณะอย่างไรในศตวรรษที่ 21 กล่าวว่าบทบาทของครูได้ถูกปรับเปลี่ยนไปตามยุค ซึ่งปัจจุบันเป็นยุคแห่งเทคโนโลยี เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ครูจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้พร้อมและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และได้สรุปไว้ว่าครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนจุดสนใจหรือจุดเน้นจากการสอน ไปเป็นเน้นที่การเรียน (ทั้งของศิษย์ และของตนเอง) ต้องเรียนรู้และปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ที่ตนจัดให้แก่ศิษย์ด้วย ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนบทบาทของตนเองจาก “ครูสอน” ไปเป็น “ครูฝึก” หรือ “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้” (learning facilitator) และต้องเรียนรู้ทักษะในการทำหน้าที่นี้ โดยรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องที่เรียกว่า PLC (Professional Learning community)

2.4 ด้านการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ แนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ครูได้ร่วมกันระดมความคิดเห็นในการทำงาน อภิปราย เกี่ยวกับบทเรียนที่ได้รับ ความสำเร็จ ความท้าทาย และประเด็นที่ต้องปรับปรุง ในการจัดการเรียนการสอนหรือภาระหน้าที่ของครูทั้งภายในชั้นเรียนและในโรงเรียน พัฒนาแผนปฏิบัติการที่มีความยืดหยุ่นตามแนวทางของครูโดยพิจารณาจากข้อเสนอแนะ หรือการพัฒนาการเรียนรู้ใหม่ๆ หรือบูรณาจากมุมมองและประสบการณ์ที่หลากหลาย ผ่านข้อมูลจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง ร่วมกันรวบรวมข้อมูลและมุมมองที่เกี่ยวข้องในการรับมือกับปัญหาที่หลากหลาย ใช้เครื่องมือวิเคราะห์ เช่น การวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริง การวิเคราะห์ SWOT (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค) หรือแผนภาพ Fishbone เพื่อระบุปัจจัยสำคัญที่มีส่วนทำให้เกิดปัญหานี้ในแต่ละภาคการศึกษา และส่งเสริมกรอบความคิดแบบ Growth Mindset ในการรับมือกับปัญหาในหมู่ครูโดยเน้นว่าทักษะและความสามารถสามารถพัฒนาได้ผ่านความพยายามและความอุตสาหะ สอดคล้องกับพรสวรรค์ วงค์ตาธรรม ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ทักษะการคิดนศตวรรษที่ 21 ได้สรุปไว้ว่าการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ (Creative problem solving) เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ทักษะการคิดและเครื่องมือการคิดเพื่อค้นหาวิธีการหาคำตอบหรือแก้ปัญหาที่หลากหลาย มีโครงสร้างของกระบวนการที่ใช้จินตนาการ การวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการแก้ปัญหา ค้นหาทางเลือกในการแก้ปัญหาและพิจารณาตัดสินเลือกแนวทางในการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดโดยไม่ได้มุ่งเน้นที่แนวทางใดแนวทางหนึ่ง

2.5 ด้านการทำงานเป็นทีม แนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ผู้บริหารควรส่งเสริมความไว้วางใจและความเคารพซึ่งกันและกัน สร้างวัฒนธรรมแห่งความไว้วางใจและความเคารพซึ่งกันและกันในหมู่ครู เพื่อให้เกิดการสนับสนุนและการให้กำลังใจกับเพื่อนร่วมงาน สนับสนุนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ให้ครูทำงานร่วมกัน อำนวยความสะดวกให้กับครู ส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตร แนวปฏิบัติในการประเมิน หรือกลยุทธ์การสอน รวมทั้งสนับสนุนเครื่องมือและทรัพยากรในการทำงานและอำนวยความสะดวกในการประชุมและการสื่อสารเป็นประจำ จัดกำหนดการประชุมทีมในสถานศึกษาเป็นประจำเพื่อหารือเกี่ยวกับความคืบหน้า แบ่งปันการอัปเดต และทำงานร่วมกันในโครงการหรือแนวคิดต่างๆ โดยใช้การประชุมเป็นโอกาสในการระดมความคิด การวางแผน และการตัดสินใจ สอดคล้องกับ Ngang (2014) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ Soft Skills ที่จำเป็นของครูในการทำงาน กล่าวว่า ทักษะการทำงานเป็นทีมเกี่ยวข้องกับความสามารถในการทำงานและร่วมมือกับผู้คนจากหลากหลายสังคมและวัฒนธรรมเบื้องหลังเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานที่ดีกับเพื่อนฝูงนั้นก็คือสิ่งสำคัญคือต้องเคารพทัศนคติ พฤติกรรม และความเชื่อของผู้อื่น และมีการสลับบทบาทผู้นำและผู้ตามสลับกัน

2.6 ด้านการสื่อสาร แนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้มีการสังเกตการสอนของเพื่อนร่วมงาน กระตุ้นให้ครูสังเกตหลักปฏิบัติการสอนของกันและกัน ให้ข้อเสนอแนะ และมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการสังเกตการสอนที่ได้รับ เปิดโอกาสให้ครูได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะการพูดในที่สาธารณะ ฝึกอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิคการพูดในที่สาธารณะ การใช้ภาษาและอวัจนภาษา เป็นต้น ส่งเสริมให้ครูใช้ภาษาและถ้อยคำเชิงบวกในการสื่อสารตามสถานการณ์ต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นไปที่จุดแข็ง แนวทางแก้ไข และโอกาสในการปรับปรุง มากกว่าการวิจารณ์หรือเชิงลบ สร้างการรับรู้และเห็นคุณค่าของมุมมองที่หลากหลายในหมู่ครู เพื่อโน้มน้าวให้เกิดการพัฒนา ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนมุมมอง ประสบการณ์ ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ และแนวทางการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน มุ่งเน้นการพัฒนาทางวิชาชีพ เลือกช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการถ่ายทอดข้อความอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจรวมถึงการสนทนาแบบเห็นหน้า การประชุมกลุ่ม การสื่อสารทางอีเมล หรือแพลตฟอร์มดิจิทัล และให้ข้อแนะนำกับครู โดยผู้นำโรงเรียนและผู้บริหารควรเป็นตัวอย่างแนวทางปฏิบัติในการสื่อสารเทคนิคการพูดที่มีประสิทธิผล สอดคล้องกับ Viktoria Sydorenka (2020) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ Soft Skills ที่จำเป็นและแนวโน้มทางการศึกษาสำหรับครู ได้สรุปไว้ว่าการสื่อสารอย่างมืออาชีพ เป็นการถ่ายทอดประสบการณ์ ข้อมูล และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งมีความจำเป็น

สำหรับครูในหลายๆ ด้าน เทคนิคการพูดที่ช่วยโน้มน้าวใจให้เข้าถึงบุคคล สามารถทำได้โดยทำให้เกิดสภาวะทางอารมณ์ที่จำเป็นหรือเกิดอารมณ์ร่วมกันในเรื่องนั้นๆ และสร้างบรรยากาศแห่งความสบายใจ ความมั่นคงทางจิตใจ เป็นต้น

2.7 ด้านความเป็นมืออาชีพและจริยธรรม แนวทางการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินการกระทำ การตัดสินใจ และการยึดมั่นในมาตรฐานทางจริยธรรมของตนเอง ส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองและความรับผิดชอบในการรักษาความซื่อสัตย์ สุจริต ต่อวิชาชีพ ร่วมกันทบทวนมาตรฐานด้านจริยธรรมกับความเหมาะสมต่อวิชาชีพในสถานศึกษาทุกปีการศึกษา รวมถึงชี้แจงแนวทางการปฏิบัติหากมีข้อร้องเรียนและหากมีความผิดจะลงโทษตามระเบียบราชการอย่างชัดเจน เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และกลยุทธ์การสอนของครู รับข่าวสารเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เน้นการวิจัยและนวัตกรรมในด้านการศึกษา มากกว่าการวิจารณ์หรือเชิงลบ ส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการทำงานร่วมกันโดยการแบ่งปันความรู้ ทรัพยากร และความเชี่ยวชาญกับเพื่อนร่วมงาน และให้ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบและนำเสนอหลักสูตรที่น่าดึงดูด ตรงประเด็น และมีความหมายต่อชีวิตของนักเรียน และการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับต้นแก้ว ดามัง (2565) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ การวิเคราะห์องค์ประกอบทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 พบว่าองค์ประกอบด้านที่ 3 ทักษะด้านความเป็นมืออาชีพซึ่งมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา กล่าวคือ จะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ทีความรู้ ความสามารถและมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นที่ยอมรับ ประกอบกับมีความฉลาดทางสติปัญญาและอารมณ์ รวมทั้งปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ จึงจะนำให้โรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ดี เพราะฉะนั้นคุณลักษณะต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะมองข้ามความสำคัญไปไม่ได้

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

สภาพปัจจุบันของการพัฒนา Soft Skills ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนา Soft Skills ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และมีความต้องการจำเป็นในการหาแนวทางของการพัฒนา Soft Skills ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการปรับตัว ด้านการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการสื่อสาร และ ด้านความเป็นมืออาชีพและจริยธรรม เป็นลำดับสุดท้าย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน*

ชโลทร โชติกีรติเวช. (2559). *ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะ Soft Skills เพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

ต้นแก้ว ดามัง. (2565). *การวิเคราะห์องค์ประกอบทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.

พนมนคร มีราคา. (2560). ครูต้องมีลักษณะอย่างไร... ในศตวรรษที่ 21. MBU Education Journal : Faculty of Education Mahamakut Buddhist University, 2(5), 23-35.

มนตรี อินตา. (2562). SOFT SKILLS: *ทักษะที่จำเป็นสู่ความเป็นมืออาชีพของครูยุคใหม่.* วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์, 153-167.

มหาวิทยาลัยมหิดล. (2559). *แผนยุทธศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2559-2562.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. (2566). *แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566.*

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหา.* กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สุวิมล ว่องวานิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนวัช จิตรักษ์. (2560). *ทักษะชีวิตและการทำงาน (SOFT SKILLS) ของครูผู้ช่วยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

Crosbie, R. (2005). *Learning the Soft Skills of Leadership*. Industrial and Commercial Training, 37(1), 45-51.

Ngang, T.K. (2014). *Novice Teacher Perceptions of the Soft Skills Needed in Today's Workplace*. Park, CA: Sage.

Ngang, T.K., Mohamed, S.H., & Kanokorn, S. (2015). *Soft skills of leaders and school improvement in high performong schools*. Procedia-Social and Behavioral Sciences, 191, 2127-2131.

Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2005). *Teachers Matter: Attracting, Developing and Retaining Effective Teachers.* Paris: OECD.

Padhi, P. K. (2014). *Soft Skills: Education beyond Academics***.** IOSR Journal of Humanities and Social Science, 19(5), 1-3.

Sydorenko, V. (2020). *Soft Skills as an educational trend and a necessary development component for a vocational lifelong education teacher.* Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools, 38(2), 127-134.